

HANDBOEK REGISTRATIERECHTEN

Fiscale Handboeken

HANDBOEK
REGISTRATIERECHTEN

Astrid PEETERS
Tim WUSTENBERGHS

Geactualiseerd tot 1 januari 2016

Tweede editie

intersentia

Antwerpen – Cambridge

Handboek registratierechten. Tweede editie
Astrid Peeters en Tim Wustenberghs

© 2016 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

ISBN 978-94-000-0680-5
D/2016/7849/54
NUR 826

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

VOORWOORD

De registratierechten zijn één van de oudste belastingen in ons land en gaan terug tot het Ancien Régime. Hoewel de Franse revolutionaire wetgever bij wet van 19 december 1790 praktisch alle bestaande indirecte belastingen ten behoeve van de Kroon uit het Ancien Régime had afgeschaft, was hij nadien verplicht vele van die belastingen, onder weglating van alle feodale elementen en enigszins gemoderniseerd, weer in te voeren. De heffingen die tijdens het Ancien Régime werden geheven krachtens leenrechtelijke gebruiken of op grond van koninklijke ordonnances bij de overgang van goederen onder de levenden alsook bij het sluiten van rechtshandelingen, werden onder de nieuwe benaming “registratierechten” opnieuw ingevoerd door de organieke wet van 22 frimaire jaar VII (12 december 1798). Deze organieke wet is in ons land van kracht gebleven tot bij de uitvaardiging van het Wetboek Registratierechten van 30 november 1939 en is nadien en tot op vandaag het voorwerp van talrijke wijzigingen.

De draagwijdte van de registratierechten wordt vaak onderschat. Daarbij wordt dikwijls onvoldoende stilgestaan bij de financiële consequenties van courante rechtshandelingen zoals het verkopen of verdelen van onroerend goed, het vestigen of overdragen van zakelijke rechten op onroerend goed, schenkingen, inbrengen in of herstructureringen van vennootschappen en de onttrekking van onroerend goed aan een vennootschap.

Over de registratierechten zijn in het verleden zeer diepgaande en uitgebreide werken geschreven. Vermelden we het basiswerk inzake registratierechten van F. WERDEFROY en de bijdrage van M. DONNAY over deze aangelegenheid in het *Répertoire notarial*. Kortere, meer op synthese gerichte overzichten over deze materie zijn echter nauwelijks te vinden. Met dit boek wordt getracht hieraan te verhelpen, door een iets beknopter doch daarom niet minder volledig overzicht te bieden van de registratierechten in het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Aan de hand van een doorzichtige structuur en in een heldere stijl worden de belangrijkste leerstukken en problemen inzake registratierechten nauwgezet besproken. Het wetenschappelijk gehalte van het werk is voldoende gewaarborgd door te verwijzen naar de relevante toepasselijke wetsbepalingen en naar de voornaamste rechtsleer, rechtspraak en administratieve aanschrijvingen die over de besproken onderdelen zijn gepubliceerd.

Dit handboek wordt als studieboek gebruikt aan verscheidene Vlaamse universiteiten en hogescholen. Het biedt studenten een bruikbaar en volledig referentiekader op het vlak van de registratierechten. Doch ook voor practici, actief in de sector van het notariaat, de advocatuur, het bedrijfsleven en de juridische adviesverlening, is dit handboek ongetwijfeld een nuttig instrument.

Het is de wens van de auteurs om, rekening houdend met het opzet van het boek, bij elke actualisatie één of meerdere hoofdstukken nog verder uit te werken, zodat dit werk gestaag kan uitgroeien tot een allesomvattend – doch daarom niet minder op synthese gericht – handboek.

Het *Handboek registratierechten* is van de hand van Tim WUSTENBERGHS, professor fiscaal recht aan de Universiteit Antwerpen en advocaat-vennoot bij Laga, en Astrid PEETERS, docente registratie- en successierechten aan de Karel de Grote-Hogeschool en eveneens advocate bij Laga.

Prof. dr. Bruno PEETERS

Gewoon hoogleraar Faculteit Rechten Universiteit Antwerpen

INHOUD

<i>Voorwoord</i>	v
I. Vooraf: registratierechten zijn grotendeels gewestelijke belastingen. . . .	1
II. Kenmerken en toepassingsgebied	7
1. Formaliteitsbelasting.....	8
2. Belasting op het rechtsverkeer onder de levenden	8
3. Indirecte belasting	9
4. Contantbelasting	9
5. Gewestelijke belasting.....	10
III. Registratieverplichting	11
1. Overzicht.....	11
2. Registratieverplichting wegens de aard van de akte.	12
2.1. Akten van notarissen	12
2.2. Akten van gerechtsdeurwaarders.....	12
2.3. Vonnissen en arresten.....	13
3. Registratieverplichting wegens het voorwerp van de akte	14
3.1. Akten houdende overdracht of aanwijzing in eigendom of vruchtgebruik van in België gelegen onroerende goederen	14
3.2. Akten houdende verhuring, onderverhuring of overdracht van huur van in België gelegen onroerende goederen.....	17
3.3. Processen-verbaal van openbare verkopen van lichamelijke roerende voorwerpen	19
3.4. Akten houdende inbreng in een Belgische vennootschap met rechtspersoonlijkheid	19
3.5. Verrichtingen bedoeld in artikel 11 WBTW.....	20
3.6. Protesten.....	20
4. Registratieverplichting omwille van een latere gebeurtenis.....	20
4.1. Aanhechting.....	21
4.2. Neerlegging onder de minuten van de notaris	21
4.3. Hypothecaire registers	22
5. Registratie van verklaringen	22

IV. De registratieformaliteit	23
1. (Vooraf)betaling van de rechten	23
2. Termijnen voor de aanbieding ter registratie	25
2.1. Wijze van berekening	25
2.2. Termijnen wat betreft akten, verplicht te registreren omwille van hun vorm	26
2.3. Termijnen wat betreft akten, verplicht te registreren omwille van hun voorwerp	27
2.4. Termijnen wat betreft verklaringen	29
3. Personen verplicht tot aanbieding ter registratie	29
3.1. Notarissen	29
3.2. Gerechtsdeurwaarders	30
3.3. Griffiers	30
3.4. Bestuursoverheden	30
3.5. Partijen	30
4. Personen gehouden tot betaling van de rechten	31
4.1. Openbare ambtenaren en officieren	31
4.2. Partijen	32
5. Plaats van de registratie	33
6. De registratie concreet	34
7. Gevolgen van de registratie	38
8. Sancties	39
8.1. Boete wegens niet-tijdige registratie	39
8.2. Boete wegens niet-tijdige consignatie inzake notariële testamenten	40
8.3. Boete wegens aanhechting of neerlegging onder de minuten zonder voorafgaande registratie	41
8.4. Boete wegens niet-tijdige registratie van vonnissen of arresten ..	41
8.5. Boete wegens niet-tijdige betaling van de registratierechten verschuldigd op vonnissen of arresten	41
8.6. Gedeeltelijke kwijtschelding van de boetes	41
V. Grondbeginselen in verband met de heffing van de registratierechten	43
1. Akte die strekt tot titel	43
1.1. Het aanbieden van een akte ter registratie	44
1.2. Vereisten opdat een akte geldt als titel	44
1.2.1. Handtekening	45
1.2.2. Het geschrift als bewijs van een getarifeerde rechtshandeling	46
1.2.3. De bedoeling een titel te verstrekken	46

1.3.	Bijzondere situaties	48
1.3.1.	Aanbod en aanvaarding in twee afzonderlijke geschriften	48
1.3.2.	Titel onder handtekening van derden	49
1.3.3.	Verkrijging door een handelsvennootschap in oprichting	50
2.	Volmaakte, niet geveinsde rechtshandeling die geen fiscaal misbruik uitmaakt	50
2.1.	Rechtshandeling	50
2.2.	Volmaakte rechtshandeling; invloed van de nietigheid	51
2.2.1.	Niet-bestaande of onvolmaakte rechtshandelingen	51
2.2.2.	Nietige rechtshandelingen	52
2.3.	Niet geveinsde overeenkomst	53
2.3.1.	Verkeerd gekwalificeerde overeenkomst	53
2.3.2.	Geveinsde overeenkomst	54
2.3.3.	Prijsbewimpeling	55
2.3.4.	Onvolledige akten	56
2.4.	Rechtshandeling die geen fiscaal misbruik uitmaakt	56
3.	Actuele rechtshandeling	66
3.1.	Rechtshandeling onder opschortende voorwaarden: bepaling en kenmerken	67
3.2.	Opschortende voorwaarde versus verwante begrippen	68
3.3.	Goedkeuring door de openbare overheid	70
3.4.	De vervulling van de opschortende voorwaarde	71
3.5.	Bedingen van aanwas of terugvalling – tontine	73
4.	Afhankelijke en onafhankelijke beschikkingen	75
4.1.	Afhankelijke beschikkingen	75
4.2.	Onafhankelijke beschikkingen	77
5.	<i>Non bis in idem</i>	78
5.1.	Verschillende geschriften	78
5.2.	Bekrachtiging, uitvoering, bevestiging, aanvulling of voltrek- king van een geregistreerde vroegere akte	79
5.3.	Hermaakte rechtshandelingen	79
VI.	Soorten registratierechten	81
1.	Algemeen vast recht	81
2.	Specifieke vaste rechten	82
2.1.	Protesten	82
2.2.	Open brieven van adeldom en vergunning tot naamsverande- ring	82
2.3.	Minnelijke ontbinding van een koopovereenkomst	83
3.	Evenredige rechten	83

VII. De evenredige rechten	85
1. Overdrachten onder bezwarende titel van in België gelegen onroerende goederen	85
1.1. Vooraf: het verkooprecht is een gewestmaterie	85
1.2. Principes en voorwaarden	85
1.2.1. Overdragende overeenkomst onder bezwarende titel ...	86
1.2.2. Overdracht van eigendom of vruchtgebruik	88
1.2.3. Overdracht van onroerende goederen	88
1.2.4. Gelijkstelling met een door artikel 44 Br.W.Reg. <i>c.q.</i> artikel 2.9.1.0.1 VCF geviseerde overeenkomst	89
1.3. Heffingsgrondslag	90
1.3.1. De overeengekomen waarde	91
A. De prijs	91
B. De lasten	93
C. De overeengekomen waarde bij ruil, inbreng en andere overdragende overeenkomsten	94
1.3.2. De verkoopwaarde	95
1.3.3. Forfaitaire waarde	95
A. Vruchtgebruik	96
B. Blote eigendom	97
C. Vervreemding van de blote eigendom met voorbehoud van vruchtgebruik	97
D. Vereniging van vruchtgebruik met blote eigendom	98
1.4. Verlaagde tarieven en vrijstellingen in Brussel en Vlaanderen ...	98
1.4.1. Klein onroerend bezit	98
A. Verkopen aan bouwmaatschappijen tot nut van het algemeen	98
B. Verkopen aan met regeringspremie begunstigde kopers	99
1.4.2. Begunstiging van de concentratie van landgoederen ...	99
1.4.3. Ruimtelijke ordening	100
1.4.4. De handel in onroerende goederen	101
A. De verkopen aan handelaars in onroerende goederen	101
B. De verkopen met commandverklaring	102
C. Herveriling wegens rouwkoop of prijsverhoging ..	104
D. Wederverkoop binnen korte tijd	105
1.4.5. De verkrijgingen door bepaalde openbare organismen	106

2.	Verminderingen en vrijstellingen van de Vlaamse registratiebelasting op de overdrachten ten bezwarende titel van onroerende goederen	107
2.1.	Vermindering van het tarief voor kleine landeigendommen, bescheiden woningen en bouwgronden voor bescheiden woningen	108
2.2.	De vermindering van de belastbare grondslag (het abbattement, het bij-abbattement en het renovatieabbattement)	112
2.2.1.	Gewoon abbattement	112
	A. Algemeen	112
	B. Voorwaarden	113
	C. Sancties	115
2.2.2.	Het bij-abbattement	117
	A. Algemeen	117
	B. Voorwaarden	118
	C. Sancties	120
2.2.3.	Renovatieabbattement	120
	A. Algemeen	120
	B. Voorwaarden	121
	C. Sancties	123
2.3.	De meeneembaarheid	124
2.3.1.	Opzet	124
2.3.2.	De “keten van verrichtingen”	124
2.3.3.	Berekening van de meeneembare rechten	125
2.3.4.	De meeneembaarheid kan nooit de rechten op de nieuwe aankoop overschrijden	126
2.3.5.	Voorwaarden voor de toepassing van de meeneembaarheid	127
2.3.6.	Meeneembaarheid en btw	129
	A. Verkoop van de eerste woning onder het btw-stelsel	129
	B. Aankoop van de nieuwe woning onder het btw-stelsel	130
2.3.7.	Sancties bij het niet-naleven van voorwaarden of bij het afleggen van onjuiste verklaringen	132
2.4.	Minnelijke ontbinding koopovereenkomst	133
2.5.	Vrijstelling voor brownfields	135
3.	De Brusselse registratierechten op de overdrachten te bezwarenden titel van onroerende goederen	137
3.1.	Het algemeen tarief van het mutatierecht, de gunstregeling voor bescheiden woningen en kleine landeigendommen en het tarief voor verkopen aan beroepsverkopers	138

3.2.	De vermindering van de heffingsgrondslag (het abattement) . . .	138
3.2.1.	Algemeen	138
3.2.2.	Voorwaarden	139
	A. De negatieve eigendomsvereiste.	140
	B. De verplichting tot vestiging en behoud van de hoofdverblijfplaats in het aangekochte goed	142
3.2.3.	Sancties.	143
3.3.	De wijzigingen aan de teruggaafregeling	144
4.	De openbare verkopen van lichamelijke roerende goederen.	144
4.1.	Vooraf: de openbare verkopen van lichamelijke roerende goederen zijn een federale materie	144
4.2.	Begrip	145
4.3.	Bijzondere oorzaak van eisbaarheid van het evenredig recht . . .	145
4.4.	Heffingsgrondslag	146
4.5.	Tarief	146
4.6.	Vrijstellingen	147
5.	Huurovereenkomsten van in België gelegen onroerende goederen. . . .	148
5.1.	Vooraf: het recht van verhuring is een federale materie	148
5.2.	Begrippen	148
5.3.	Heffingsgrondslag	149
5.4.	Vrijstellingen	151
6.	Vestiging en overdracht van hypotheek, inpandgeving van een handelszaak en landbouwvoorrecht	153
6.1.	Vooraf: het recht verschuldigd op de vestiging van een hypotheek op een in België gelegen onroerend goed is een gewestmaterie.	153
6.2.	Begrippen	153
6.3.	De kenmerken van de gewaarborgde verbintenis	154
6.4.	Maatstaf van heffing	156
6.5.	Vrijstellingen	157
7.	De verdelingen en de met verdeling gelijk staande afstanden van in België gelegen onroerende goederen.	157
7.1.	Vooraf: het verdelingsrecht / verdeelrecht is een gewestmaterie .	157
7.2.	Overzicht.	157
7.3.	Belastbare rechtshandeling	159
7.3.1.	Het voorafbestaan van een onverdeeldheid	159
	A. Gemene rechten op eenzelfde zaak of boedel	160
	B. Rechten van dezelfde aard.	164
	C. Gemene rechten op grond van dezelfde titel	164
7.3.2.	Overeenkomst onder bezwarende titel	165
7.3.3.	Onroerende verrichting	165
7.3.4.	Verrichting tussen deelgenoten.	166

7.4.	Heffingsgrondslag	166
7.4.1.	Einde van de onverdeeldheid of niet	167
7.4.2.	De overeengekomen waarde en de verkoopwaarde	167
7.4.3.	Afhankelijke en onafhankelijke bepalingen	168
7.5.	Tariefverlaging voor onroerende goederen gelegen in het Vlaamse Gewest in geval van echtscheiding of beëindiging van wettelijke samenwoning	168
7.5.1.	Verdelingen of afstanden in het kader van een echtscheiding of beëindiging wettelijke samenwoning tot 31 december 2014	168
A.	Eerste abbattement: echtscheiding of verbreking van de wettelijke samenwoning	169
B.	Tweede abbattement: kinderen van de ex-echtgenoten of de voormalige wettelijke samenwoners.	170
C.	Verdeling van de abbattements over verschillende onroerende goederen.	170
D.	Formaliteiten	171
7.5.2.	Verdelingen of afstanden in het kader van een echtscheiding of beëindiging wettelijke samenwoning vanaf 1 januari 2015.	171
7.6.	Verrichtingen die niet onderworpen zijn aan het evenredige verdelingsrecht.	172
7.6.1.	Verkrijging van een onverdeeld part door een derde-verkrijger	173
7.6.2.	Uitvoering van bedingen van aangroei of terugval- ling.	174
7.7.	Tijdelijke vrijstelling voor brownfields	174
8.	Vennootschappen	174
8.1.	Vooraf: het inbrengrecht is een federale materie	174
8.2.	Algemeen	175
8.3.	Vereisten	177
8.3.1.	Voor inbreng vatbare goederen.	177
8.3.2.	Inbreng in een vennootschap met rechtspersoonlijk- heid	179
8.3.3.	Vergoeding door toekenning van maatschappelijke rechten.	180
8.3.4.	Inbreng in een Belgische vennootschap.	181
8.4.	Gemengde inbreng	181
8.5.	Andere verrichtingen die aan het inbrengrecht onderworpen worden.	183
8.5.1.	Verhoging van het maatschappelijk kapitaal zonder nieuwe inbreng	183
8.5.2.	Overbrenging van de zetel naar België	183

8.6.	Vrijstellingen	184
8.6.1.	Inbreng van algemeenheid of van bedrijfstakken door een vennootschap	184
A.	Inbreng door een vennootschap	185
B.	Inbreng door een Belgische vennootschap of een vennootschap gevestigd binnen de Europese Unie	186
C.	Inbreng van een algemeenheid van goederen of van een bedrijfstak	186
D.	Vergoeding door maatschappelijke rechten	188
8.6.2.	Omzetting van vennootschap	189
8.6.3.	Wijziging van het doel van de vennootschap	189
8.6.4.	De overbrenging van de zetel in sommige gevallen	189
8.6.5.	Nieuwe inbreng in een beursgenoteerde vennootschap	190
8.6.6.	Fusie à l'anglaise	190
8.6.7.	Bijzondere vennootschappen van algemeen belang en beleggingsvennootschappen	191
8.6.8.	Vennootschappen van economisch belang	192
8.7.	Heffingsgrondslag	193
8.7.1.	Inbreng van geldsommen	193
8.7.2.	Inbreng in natura	194
A.	Zuivere inbreng	194
B.	Gemengde inbreng	195
8.7.3.	Andere inbrengen dan in geld of in natura	199
8.8.	Samenvatting	200
9.	Verkrijging door vennoten van onroerende goederen voortkomend van de vennootschap	201
9.1.	Vooraf: de onttrekking van onroerende goederen aan een vennootschap betreft in principe een gewestmaterie	201
9.2.	Algemeen	202
9.3.	Toepassingsgebied van de artikelen 2.9.1.0.4-2.9.1.0.5 VCF <i>c.q.</i> de artikelen 129-130 W.Reg.	205
9.4.	Toepasselijk tarief	210
9.4.1.	Algemene regel voor personen- en kapitaalvennootschappen: verkooprecht	210
9.4.2.	Uitzonderingen voor personenvennootschappen	212
A.	Afgifte door de vereffenaar aan alle vennoten samen (art. 2.9.1.0.4, lid 3 VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 2 Br.W.Reg.)	212
B.	Toepassing van artikel 2.9.1.0.4, lid 2 VCF <i>c.q.</i> artikel 129, lid 3 Br.W.Reg.	215

9.5.	Bespreking van de uitzonderingen voor personenvennootschappen	225
9.5.1.	Afgifte door de vereffenaar aan alle vennoten samen (art. 2.9.1.0.4, lid 3 VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 2 Br.W.Reg.)	225
9.5.2.	Verkrijging door de inbrengende vennoot (art. 2.9.1.0.4, lid 2, 1° VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 3, 1° Br.W.Reg.)	227
9.5.3.	Verkrijging door de vennoot die reeds deel uitmaakte van de vennootschap toen deze het onroerend goed tegen betaling van het verkooprecht verkreeg (art. 2.9.1.0.4, lid 2, 2° VCF <i>c.q.</i> art. 129, lid 3, 2° Br.W.Reg.)	233
9.5.4.	Bijzondere toepassingsgevallen	238
	A. Ononderbroken aandeelhouderschap	238
	B. De verkrijging door erfgenamen of legatarissen	239
	C. De terugtrekking van een vennoot	244
	D. Het overlijden van de vennoot en het beding van aanwas	245
	E. De verkrijging na fusie of splitsing	248
	F. De verkrijging n.a.v. de vereniging van alle aandelen in één hand	251
	G. De verkrijging na omzetting van de vennootschap in een andere rechtsvorm	252
9.6.	Regeling voor kapitaalvennootschappen	253
9.6.1.	Toepassing van artikel 2.9.1.0.5 VCF <i>c.q.</i> artikel 130 Br.W.Reg.	253
9.6.2.	Bijzondere toepassingsgevallen	254
	A. Fusie of splitsing	254
	B. De verkrijging n.a.v. de vereniging van alle aandelen in één hand	255
	C. De verkrijging na omzetting van de vennootschap in een andere rechtsvorm	257
9.7.	Quid bij afstand/overdracht van onverdeelde aandelen in een onroerend goed aan de vennoten?	257
9.8.	Vennootschappen en verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid	260
10.	Schenken	262
10.1.	Vooraf: schenkingsrechten zijn een gewestmaterie	262
10.2.	Begrip en verplichting tot registreren	262
	10.2.1. Handgift	263
	10.2.2. Onrechtstreekse schenking	263

10.3.	Toepassingsvoorwaarden	264
10.3.1.	Schenking onder de levenden van tegenwoordige goederen	264
10.3.2.	Kosteloze verrichting	265
10.3.3.	Verarming van de schenker.	265
10.4.	Heffingsgrondslag	266
10.4.1.	Verkoopwaarde, zonder aftrek van de lasten	266
10.4.2.	Bijzondere regels	267
	A. Openbare effecten.	267
	B. Forfaitaire waardering.	267
10.5.	Tarief	268
10.5.1.	Algemene regeling.	268
10.5.2.	Bijzondere regimes	274
	A. Schenking van onroerende goederen (Vlaams Gewest).	274
	B. Schenking van bouwgronden (Vlaams Gewest)	276
	C. Schenking van woningen (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	278
	D. Schenking van roerende goederen (Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	279
	E. Schenking van onroerend goed met last bestaande uit geld, rente of pensioen (Vlaams en Brussels Hoofdstedelijk Gewest).	280
10.6.	Verminderingen en vrijstellingen (Vlaams Gewest en Brussels Hoofdstedelijk Gewest).	281
10.6.1.	Vermindering wegens kinderlast	281
10.6.2.	Tariefverlaging ten bate van bepaalde rechtspersonen	281
10.6.3.	Schenking van een onderneming of van aandelen van een onderneming (Brussels Hoofdstedelijk Gewest)	282
10.6.4.	Vrijstellingen	283
	A. Schenking van een familiale onderneming of vennootschap (Vlaams Gewest).	283
	B. Andere vrijstellingen	291
11.	Vonnissen en arresten	291
11.1.	Vooraf: het recht verschuldigd op vonnissen en arresten is deels een federale bevoegdheid en deels een gewestmaterie.	291
11.2.	Veroordelingsrecht	292
11.2.1.	Bijzondere aard van het veroordelingsrecht	292
11.2.2.	Toepassingsvoorwaarden.	293
	A. Rechterlijke uitspraak	293
	B. Een geschilzaak.	294
	C. Hoven en rechtbanken.	294

D.	Veroordeling, vereffening of rangregeling	295
E.	Sommen en roerende waarden	296
11.2.3.	Heffingsgrondslag	296
11.2.4.	<i>Non bis in idem</i>	298
11.3.	Titelrecht	299
11.3.1.	Toepassingsvoorwaarden	300
11.3.2.	Bijzonderheden in verband met artikelen 2.8.6.0.2, 2.9.6.0.6, 2.10.6.0.4 VCF <i>c.q.</i> artikel 147 Br.W.Reg.	301
A.	Gerechtelijke tenietdoening	301
B.	Tenietgedane overeenkomst	302
VIII.	Aanslagjaar, betaaltermijn en aanslagtermijn (Vlaams Gewest)	303
IX.	Verplichtingen met het oog op het verzekeren van het heffen van de rechten	305
1.	Vermeldingen op te nemen in bepaalde akten	305
2.	Voorschriften betreffende het uitreiken van uitgiften	306
3.	Repertorium van de akten	306
4.	Onderzoek en controle	306
4.1.	Vlaams Gewest (VLABEL)	306
4.2.	Federale overheid en Brussels Hoofdstedelijk Gewest	309
5.	Verplichtingen opgelegd aan openbare ambtenaren ter verzekering van de invordering van de registratierechten	310
X.	Bewijs	313
1.	Bewijslast	313
2.	Bewijsmiddelen	313
2.1.	Proces-verbaal	314
2.2.	Wettelijk vermoeden van artikel 3.17.0.0.4 VCF <i>c.q.</i> artikel 187 W.Reg.	314
2.3.	Wettelijk vermoeden van artikel 3.17.0.0.5 VCF <i>c.q.</i> artikel 188 W.Reg.	315
2.4.	Controleschatting	315
2.4.1.	Algemeen	315
2.4.2.	Procedure	316
2.4.3.	Gevolgen van de controleschatting	316
XI.	Sancties	319

XII. Teruggave	321
1. Gevallen waarin ontheffing of teruggave kan worden verkregen	321
1.1. Onregelmatig geheven rechten	321
1.2. Niet vermelde omstandigheden	321
1.3. Vals verklaarde of vernietigde akte.....	321
1.4. Minnelijke ontbinding koopovereenkomst (Vlaanderen)	322
1.5. Ontbinding of herroeping van de akte.	322
1.6. Nietigverklaring door hogere overheid	323
1.7. Beursgenoteerde vennootschappen	323
1.8. Vernietiging van een vonnis of arrest	323
1.9. Wederverkoop binnen korte tijd.	323
1.10. Bouwmaatschappijen tot nut van het algemeen	324
1.11. Klein onroerend bezit.	324
1.12. Kind, verwekt bij schenking	324
2. Modaliteiten van de teruggave.....	324
XIII. Vervolgingen en gedingen	327
1. Administratieve procedure	327
1.1. Administratieve procedure wat betreft de registratiebelastingen die door VLABEL worden geïnd	327
1.2. Administratieve procedure wat betreft de registratierechten die door de federale overheid geïnd worden	327
2. Gerechtelijke procedure	329
XIV. Verjaring	331
1. Algemeen.....	331
2. Verjaringstermijnen.....	331
2.1. Invordering.....	331
2.1.1. Invordering van registratiebelastingen door VLABEL ..	331
2.1.2. Invordering van registratierechten door de federale overheid.....	332
2.2. Teruggave	333
3. Stuiting van de verjaring	333
3.1. Invordering.....	333
3.2. Teruggave	334
<i>Trefwoordenregister</i>	335